

การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อป้องกันการติดยาเสพติด

THE DEVELOPMENT OF JUVENILE LEADERSHIP TRAINING CURRICULUM OF THE JUVENILE AND FAMILY COURT FOR CHILDREN AND YOUTH TO PREVENT DRUG ADDICTION

สุวิทย์ สลามเต๊ะ

Suwit Salamteh

วิทยาลัยปรัชญาและการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

suwit_sal_kbu@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อป้องกันการติดยาเสพติด 2) เพื่อทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อป้องกันการติดยาเสพติด และ 3) เพื่อการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อป้องกันการติดยาเสพติด กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กและเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ ศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 คน โดยความสนใจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบทดสอบวัดความรู้ 2) แบบวัดเจตคติ และ 3) แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Paired Sample t-test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วยเนื้อหา 10 องค์ประกอบ จัดเป็น 4 มอดูล คือ มอดูลที่ 1 ความรู้ ความสามารถ มอดูลที่ 2 ทักษะจำเป็นของผู้นำ มอดูลที่ 3 การสร้างคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสาพัฒนาผู้นำ และมอดูลที่ 4 การนำไปใช้และการขยายผล 2) ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า 2.1) หลังการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนมีความรู้ และเจตคติสูงกว่า ก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 2.2) ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก และ 3) มีการปรับปรุงหลักสูตร 2 เรื่อง 3.1) ขยายระยะเวลาเป็นจำนวน 3 วัน เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่มีเป็นจำนวนมาก และทำให้เด็กและเยาวชนเกิดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น และ 3.2) เพิ่มจุดเน้นด้านพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วม จากกิจกรรมภายในหลักสูตรฝึกอบรม

ทั้งนี้ประเทศไทยได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558-2562 ส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์คือการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนมิให้เป็นผู้เสียหายใหม่ การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อป้องกันการติดยาเสพติด จึงเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนให้เด็กและเยาวชนได้รับภูมิคุ้มกันอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมต่อไป

คำสำคัญ: หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร, ภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ยาเสพติดการป้องกัน, การติดยาเสพติด ศาลเยาวชนและครอบครัว

Abstract

The aims of this research are three-fold: 1) To develop juvenile leadership training curriculum for the juvenile and family court for children and youth to prevent drug addiction; 2) To try out the developed curriculum in a real setting; 3) To improve the curriculum after the tryout. The sample of this study consists of 30 students at the age of 18 years old or under, who are currently studying in lower secondary schools in the Province of Ayudhya on a voluntary basis. The tools for data collection consist of: 1) A test of knowledge; 2) An attitude assessment form, and; A curriculum appropriateness validation form. The main statistics used for data analysis are percentage, means, standard deviation, and Paired Sample t-test.

The results of this study are as follows: 1) The development of juvenile leadership training curriculum for the juvenile and family court for children and youth to prevent drug addiction consisted of 10 components of contents, which divided into 4 modules. They were Module 1: Knowledge and Ability; Module 2: Essential Leadership Qualities; Module 3: The Development of Morality, Ethics, and Public-minded Leadership Development, and Module 4: The Application and Extension of Results. 2.1) After the training, the students improved their knowledge and attitude at the 0.05 level of significance, and 2.2) The result of the curriculum appropriateness validation was at a high level, and 3) There were 2 main improvements: 3.1) The extension of the training period to 3 days to cover all the contents and increase the level of student's learning achievement, and finally 3.2) More emphasis is placed on participatory behavior among other learning activities in the training curriculum.

Thailand has set up a Strategic Plan for preventing and resolving drug addiction in 2558 -2562 BE. The part of the Strategic Plan is the enhance immunity to prevent narcotic drugs among Children and Youth not new addicts. The development of the Youth Leadership Training Program of the Juvenile Court is for the prevention of addiction. It is part of the drive for children and young people to be immune efficiently and beneficial to society in general.

Keyword: Curriculum, Curriculum development, Children and Youth leadership, Drug Prevention, Drug Addiction, the Juvenile and Family Court

บทนำ

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด โดยทั่วไปจะแตกต่างไปจากสภาพปัญหาเกี่ยวกับผู้ใหญ่ กล่าวคือ ยังอ่อนในระดับสติปัญญา ขาดความรับผิดชอบ มีประสบการณ์ชีวิตหรือทักษะในการดำรงชีวิตน้อย มีความสามารถในการรับรู้และแยกแยะผิดชอบชั่วดีน้อยกว่าผู้ใหญ่ เป็นสาเหตุให้เด็กและเยาวชนนั้นถูกชักจูงให้กระทำความผิด หรือกลายเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดของผู้มุ่งหวังประโยชน์จากเด็กและเยาวชนได้ง่าย โดยสาเหตุที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดส่วนใหญ่มาจาก 1) ครอบครัวของเด็กและเยาวชน แตกแยก ครอบครัวที่บิดา มารดา ทะเลาะวิวาทกันอยู่เสมอ 2) ปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม ปัญหาสภาพถิ่นที่อยู่อาศัย ชุมชนแออัด สถานเริงรมย์ แหล่งอบายมุข ปัญหาผู้ใหญ่ที่ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน 3) สาเหตุจากตัวเด็กและเยาวชนมาจากสาเหตุพันธุกรรม หรือ สิ่งที่ดีตัวมาตั้งแต่เกิด โดยได้รับการถ่ายทอดมาจากบิดา มารดา อาทิ โรคปัญญาอ่อน สาเหตุมาจากความพิการ จะเห็นได้ว่าสถิติการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนมีจำนวนคดีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะเพศชายมีจำนวนผู้กระทำความผิดร้อยละ 93.08 ในขณะที่หญิงมีการกระทำความผิดร้อยละ 6.92 เด็กและเยาวชนอายุตั้งแต่ 15 - 18 ปี มีการกระทำความผิดร้อยละ 87.57 ในขณะที่เด็กและเยาวชนที่มีอายุเกิน 10 ปี แต่ไม่ถึง 15 ปีมีการกระทำความผิดร้อยละ 12.43 เด็กและเยาวชนที่มีวุฒิการศึกษาระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้นมีการกระทำความผิดมากกว่าเด็กและเยาวชนที่มีวุฒิการศึกษาระดับอื่นๆ และเด็กและเยาวชนที่ไม่มีวุฒิการศึกษา โดยคิดเป็นร้อยละ 55.39 เด็กและเยาวชนที่ครอบครัวแตกแยกมีการกระทำความผิดมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 82.84 ฐานความผิดที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดมากที่สุดคือ ฐานความผิดเกี่ยวกับเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 44.61 (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2558)

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ ผู้วิจัยได้ตระหนักและเห็นคุณค่าของการพัฒนาภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่รับผิดชอบ เป็นต้นแบบที่ดีมีภาวะผู้นำให้กับเด็กและเยาวชนอื่นๆ ได้ยึดถือเป็นแนวทางในการเป็นคนดีของสังคมเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติ รวมถึง ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์และประโยชน์ในการนำหลักสูตรไปใช้พัฒนาเด็กและเยาวชนตามเจตนารมณ์ของศาลเยาวชนและครอบครัว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและวิจัยการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติดเพื่อนำไปใช้ประโยชน์สำหรับพัฒนาภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนให้มีภูมิปัญญาทางความคิดเกี่ยวกับความเป็นผู้นำเด็กและเยาวชน สร้างความแข็งแกร่งทางการคิดแก้ปัญหาและเป็นเกราะในการดำเนินชีวิตให้ห่างไกลจากยาเสพติด

ในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน เพื่อให้เป็นต้นแบบที่ดีสำหรับเยาวชนทั่วไปและห่างไกลสิ่งเสพติดนั้น เนื่องจากหลักสูตรเป็นส่วนสำคัญในการสร้างประชากรที่มีคุณภาพหลักสูตรที่ดีจะต้องออกแบบเพื่อสร้างและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ส่งเสริมความเจริญงอกงาม ผู้ใช้หลักสูตรต้องดำเนินที่จัดการศึกษาเป็ไปอย่างมีเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษา องค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรจึงประกอบไปด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ การนำไปใช้และการประเมินผลหลักสูตร (ธนภัทร มีนา, สุนทรา โดบัว และวรัทยา ธรรมกิตติภพ 2561:25) ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประยุกต์ใช้ในการสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาของหลักสูตร 4) การออกแบบหลักสูตร 5) การนำหลักสูตรไปใช้ นอกจากนี้แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์มาประยุกต์ ใช้ในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ คือ 1) มีความรู้ ความสามารถ 2) มีคุณธรรม จริยธรรม 3) มีความคิดสร้างสรรค์ 4) ความเป็นประชาธิปไตย 5) มีจิตอาสา 6) มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร 7) มีความเชื่อมั่นในตนเอง 8) ความเป็นไทย 9) ความผูกพันกับครอบครัว 10) มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี โดยหลักสูตรการฝึกอบรมเน้นที่จะให้เด็กและเยาวชนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างดีที่จะนำไปสู่การป้องกันให้เด็กและเยาวชนห่างไกลยาเสพติดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด
2. เพื่อทดลองใช้ หลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อป้องกันการติดยาเสพติด
3. เพื่อปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อป้องกันการติดยาเสพติด

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ศาลเยาวชนและครอบครัวจะได้หลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด สำหรับนำไปใช้ในการฝึกอบรมให้เด็กและเยาวชนที่จะเป็นผู้นำในสถานศึกษา พร้อมทั้งเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงเพื่อป้องกันการกระทำความผิด
2. เด็กและเยาวชนที่เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติดจะได้รับความรู้ที่เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด มีกลไกในการควบคุมตนเอง และมีทักษะชีวิตที่ดี
3. สังคมและสถานศึกษาจะได้ใช้ผลผลิตจากการผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด

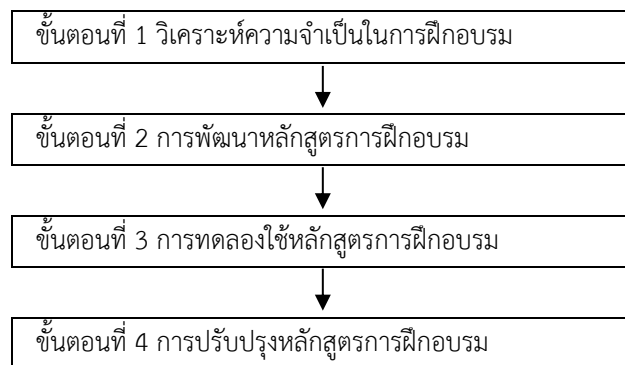
4. เด็กและเยาวชนที่มีคุณลักษณะเป็นผู้นำเด็กและเยาวชนสามารถใช้เป็นต้นแบบสำหรับการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติดในสังคม

5. นักวิชาการจะได้แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนเพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด ในสังกัดอื่นๆหรือในรูปแบบอื่น ๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) เป็นแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลัง (One Group Pretest – Posttest Design) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (cause and effect relationship) (วาโร เห่งสวัสดิ์ 2557:181) ดังตัวอย่างงานวิจัยของลัดดาวัลย์ ศรีนิมิตรแก้ว ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ภาวะผู้นำสำหรับคณะกรรมการสโมสรมักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ (ลัดดาวัลย์ ศรีนิมิตรแก้ว, 2555) ที่ได้ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเป็นแบบการวิจัยเชิงทดลองเช่นกัน

ในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
ที่มา : สุวิทย์ สลามเต๊ะ (2560)

1. วิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรม

1.1 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview)

1.2 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบไปด้วย ด้านภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ด้านหลักสูตรการฝึกอบรมด้านจิตวิทยา เด็กและเยาวชนและด้านสังคมสงเคราะห์ และด้านแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้เด็กและเยาวชน สังกัดศาลเยาวชนและครอบครัว รวมจำนวนทั้งสิ้น 12 ท่าน โดยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview)

1.3 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 ท่าน มาประกอบ การพิจารณาร่างหลักสูตรฝึกอบรม

2. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

2.1 การร่างหลักสูตรฝึกอบรม

2.1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์เนื้อหาขององค์ประกอบของหลักสูตรการฝึกอบรม องค์ประกอบภาวะผู้นำของเด็กและเยาวชน และองค์ประกอบสาเหตุของการติดยาเสพติดในเด็กและเยาวชน เพื่อนำมาใช้เป็น เนื้อหาในการสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด รวมทั้งการนำข้อมูลที่ได้รับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ผลการสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาร่วมด้วย

2.1.2 ร่างหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

- หลักการและเหตุผล

- จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

- เนื้อหาของหลักสูตร ประกอบด้วย 4 มอดูล ดังนี้ มอดูลที่ 1 ความรู้ความสามารถ ประกอบด้วย มหันตภัยยาเสพติด ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายด้านยาเสพติดสำหรับเด็กและเยาวชน วิถีเอกลักษณ์ไทย การสร้างภูมิคุ้มกันและสัมพันธภาพในครอบครัว สุขภาวะสำหรับผู้นำ มอดูลที่ 2 ทักษะจำเป็นของผู้นำ ประกอบด้วย ความคิดสร้างสรรค์สำหรับผู้นำ ทักษะประชาธิปไตย ผู้นำกับความสามารถในการสื่อสาร การเพิ่มพลังความเชื่อมั่นในตนเอง มอดูลที่ 3 การสร้างคุณธรรมจริยธรรม จิตอาสาพัฒนาผู้นำ ประกอบด้วย ผู้นำกับคุณธรรม จริยธรรมตามหลักศาสนาธรรม สร้างสังคมแห่งความสุขด้านจิตอาสา ความเป็นพลเมือง และมอดูลที่ 4 การนำไปใช้และการขยายผล ประกอบด้วยวิธีการนำไปใช้และการขยายผล

2.1.3 การประเมินผล

1) การประเมินความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมโดยการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ เรื่องภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด

2) การประเมินเจตคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม โดยการสร้างแบบวัดเจตคติ เรื่องภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนเพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด

3) การประเมินผลความเหมาะสมของหลักสูตรการฝึกอบรมโดยสร้างแบบประเมินผลความเหมาะสมของหลักสูตรการฝึกอบรม

2.1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบทดสอบความรู้ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติดผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนดังนี้

(1) ศึกษาข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ภาวะผู้นำเยาวชน

(2) สร้างแบบทดสอบความรู้ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน โดยใช้แบบทดสอบเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก มีการวัดครอบคลุมในด้านพุทธพิสัยทั้ง 6 ทักษะ ได้แก่ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินผล

(3) นำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามถึงจุดประสงค์ของการจัดการวัด ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.5-1.00 (กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ, 2545)

(4) นำแบบทดสอบความรู้ที่ผ่านการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับเด็กและเยาวชนที่ไม่ใช่เป็นผู้รับการฝึกอบรม และนำผลตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการวิเคราะห์หาค่า ความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.96 ถือได้ว่าอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งหมายถึงแบบทดสอบมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้กับตัวอย่างได้

2) แบบวัดเจตคติเกี่ยวกับภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

(1) ศึกษาข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับเจตคติ ภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน

(2) สร้างแบบวัดเจตคติ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน มาตราวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีข้อความทั้งบวกและลบ โดยมีเกณฑ์แปลผล ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ, 2545: 82)

ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง น้อย
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง มาก
ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง มากที่สุด

(3) นำแบบวัดเจตคติ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องโดยสรุป พบว่า ข้อคำถามที่มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ จากจำนวน 15 ข้อ สรุปว่าข้อคำถามทั้งหมดสามารถใช้ได้

(4) นำแบบวัดเจตคติที่ผ่านการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับเด็กและเยาวชนที่ไม่ใช่เป็นผู้เข้ารับการศึกษา และนำผลมาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.91 ถือได้ว่าอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งหมายถึงแบบวัดเจตคติมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ, 2545)

3) แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม ดำเนินการสร้าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

(1) ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ประกอบไปด้วย ความพึงพอใจในกิจกรรมความพึงพอใจในวิทยากร ความพึงพอใจในบริการและสถานที่ ความพึงพอใจในประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม และ ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม

(2) สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร มาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์แปลผล ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ, 2545: 82)

ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสม น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสม น้อย
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสม ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสม มาก
ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสม มากที่สุด

(3) จัดทำแบบประเมิน โดยให้เด็กและเยาวชนผู้เข้ารับการศึกษาประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร ก่อนพิธีปิดการอบรม

2.2 การวิพากษ์หลักสูตร

ในการวิพากษ์หลักสูตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสนทนากลุ่ม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 กำหนดผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม จำนวน 9 ท่านประกอบด้วย

- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาวะผู้นำ
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรฝึกอบรม
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยา
- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพฤติกรรมเด็กและเยาวชนสังกัดของศาลเยาวชนและครอบครัว

2.2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มวิพากษ์หลักสูตรของผู้ทรงคุณวุฒิ ในประเด็นของการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด

2.2.3 นำผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่ม มาสรุป เพื่อตรวจสอบโครงสร้างการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด และปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จนได้หลักสูตรฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์

3. การทดลองใช้และประเมินหลักสูตรฝึกอบรม

3.1 ประชากรและตัวอย่าง

- ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นเด็กและเยาวชน ชาย หญิง ซึ่งเป็นนักเรียนของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ขึ้นไป อายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ และเป็นโรงเรียนที่ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ไปจัดโครงการศาลเยาวชนสัญจรเผยแพร่ความรู้กฎหมายเบื้องต้น และกฎหมายที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

- ตัวอย่างในการทดลองครั้งนี้ เป็นผู้ที่มีความสนใจและสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมโครงการหลักสูตรการฝึกอบรมนี้ จำนวน 30 คน โดยมีโรงเรียนที่สนใจ จำนวน 3 โรงเรียน มีเด็กและเยาวชนสนใจเข้าร่วมโครงการ ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่าย

3.2 แบบแผนการทดลอง (Research Design)

แบบแผนการทดลอง (Research Design) ในการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมที่ใช้ในครั้งนี้ คือ ใช้แผนการทดลองแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลัง (One Group Pretest – Posttest Design) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองใช้ในการทดลองใช้หลักสูตร

การทดสอบก่อน (Pre-test)	การทดลอง (Treatment)	การทดสอบหลัง (Post-test)
T1	X	T2

หมายเหตุ เมื่อ X แทนการได้รับการทดลองฝึกอบรม
T1 แทนการทดสอบวัดความรู้, วัดเจตคติ
T2 แทนการทดสอบวัดความรู้, วัดเจตคติ
วัตถุประสงค์ 1. เปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม
2. เปรียบเทียบเจตคติก่อนและหลังการฝึกอบรม

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ทางสถิติคือค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าร้อยละ (%) และการทดสอบค่าทีแบบ Paired Sample t-test

4. การปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ ได้นำผลที่ได้จากการทดลองใช้หลักสูตรและการประเมินผลมาแก้ไขปรับปรุง ให้ได้หลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด ฉบับสมบูรณ์ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด

1.1 กำหนดสัดส่วนเนื้อหาของ 4 มอดูล เป็น 30:30:30:10 คือ มอดูลที่ 1 ความรู้ความสามารถ 30% มอดูลที่ 2 ทักษะจำเป็นของผู้นำ 30% มอดูลที่ 3 การสร้างคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสาพัฒนาผู้นำ 30% และมอดูลที่ 4 การนำไปใช้และการขยายผล 10%
1.2 มอดูลที่ 1 ความรู้ความสามารถ เพิ่มเนื้อหากฎหมายการจำหน่ายบุหรี่ สุรา การกำหนดพื้นที่การจำหน่าย ที่ใกล้สถานศึกษา พระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ เพิ่มเอกสารเรื่อง วิถีเอกลักษณ์ไทย ให้เน้นเรื่อง ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เพิ่มรายละเอียดกิจกรรมบางกิจกรรมให้ชัดเจน และสอดคล้องกับเวลา

1.3 มอดูลที่ 2 ทักษะจำเป็นของผู้นำ ให้เพิ่มทักษะการรับรู้ข่าวสาร และการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะการปฏิเสธอย่างมีวิจารณญาณ พร้อมทั้งปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับเวลา

1.4 มอดูลที่ 3 การสร้างคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสาพัฒนาผู้นำ ปรับชื่อโมดูล เป็น การสร้างคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสาพัฒนาผู้นำ และเพิ่มจุดประสงค์เพื่อให้เด็กและเยาวชนตระหนักถึงความเป็นไทย และให้เข้าใจในบทบาทของความเป็นประเทศไทย

1.5 มอดูลที่ 4 การนำไปใช้และการขยายผล เพิ่มประเด็นการปฏิบัติการขยายผลเพื่อให้ผู้นำเด็กและเยาวชนสามารถนำความรู้ ความสามารถ ทักษะจำเป็นสำหรับผู้นำและการสร้างคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสาพัฒนาผู้นำไปสู่การขยายผลให้กับเพื่อนนักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจจากมหันตภัยยาเสพติดและแนวทางในการป้องกันยาเสพติด

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด

2.1 ผลการวัดและประเมินโดยแบบทดสอบความรู้ การเปรียบเทียบความรู้แบบทดสอบก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด พบว่าความรู้หลังการฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตร หมายเหตุ : ** P < 0.01

รายการ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		T	Sig
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
ความรู้	22.57	5.20	34.90	0.31	12.87**	0.00

2.2 การวัดเจตคติภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนเพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่าเจตคติภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนเพื่อการป้องกันการติดยาเสพติดในภาพรวมหลังการฝึกอบรมมีค่าสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยเจตคติภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนเพื่อการป้องกันการติดยาเสพติดในภาพรวมหลังการฝึกอบรม (\bar{X} = 4.34) มีค่าสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม (\bar{X} = 3.46) เท่ากับ 0.88 คะแนน และเจตคติด้านจำนวน 3 ด้าน หลังการฝึกอบรม มีค่าสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม เท่ากับ 0.83, 0.95, และ 0.87 คะแนน ตามลำดับ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวัดเจตคติภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนเพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด หมายเหตุ : ** P < 0.01

ข้อความ	ก่อน		หลัง		t	Sig
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรมตามหลักศาสนาธรรม	3.35	10.39	4.18	0.31	6.51**	0.0014
2. ด้านจิตอาสาเพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด	3.38	0.10	4.33	0.13	10.03**	0.0003
3. ด้านความเป็นพลเมือง	3.65	0.11	4.52	0.10	9.77**	0.0003
รวม	3.46	0.17	4.34	0.17	25.04**	0.0008

2.3 การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (\bar{X} = 4.33, SD = 0.04) เมื่อแยกความเหมาะสมออกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความพึงพอใจในสถานที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} = 4.36, SD = 0.06) และด้านความพึงพอใจในกิจกรรม มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (\bar{X} = 4.28, SD = 0.13) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความเหมาะสมหลักสูตรฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนเพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด

หัวข้อการประเมิน	\bar{X}	SD	แปลผล
1. ด้านความพึงพอใจในกิจกรรม	4.28	0.13	มาก
2. ด้านความพึงพอใจในวิทยากร	4.36	0.10	มาก
3. ด้านความพึงพอใจในสถานที่	4.36	0.06	มาก
4. ด้านความพึงพอใจและประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม	4.32	0.13	มาก
รวม	4.33	0.04	มาก

3. ผลการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด

การปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด นั้นจะเป็นการนำผล ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด ซึ่งเป็นข้อมูลจากการวิจัยหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรการฝึกอบรม ผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น มาประกอบร่วมกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอน ที่ 2 ซึ่งเป็นผลการทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด โดยจากการทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด สรุปผลปรับปรุงหลักสูตร 2 ประการ ดังนี้

1. ขยายระยะเวลาของการฝึกอบรม จากหลักสูตรเดิมที่เคยได้กำหนดไว้ คือ ฝึกอบรม จำนวน 2 วัน ได้ขยายระยะเวลาการฝึกอบรมเป็น จำนวน 3 วัน เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่มีเป็นจำนวนมาก และทำให้เด็กและเยาวชนเกิดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

2. เพิ่มจุดเน้นด้านพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วม จากกิจกรรมภายในหลักสูตรฝึกอบรม ที่ค้นพบว่า เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมกรรมแสดงออกอยู่ในระดับปานกลาง นั้น ผู้วิจัยได้ขยายระยะเวลาในการฝึกอบรมออกเป็น 3 วัน ทำให้ในแต่ละกิจกรรมสามารถสร้างจุดเน้นพฤติกรรมกรรมด้านการมีส่วนร่วมได้มากขึ้น

ทั้งนี้ ผลการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด มีรายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ภาพรวมหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัวเพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด

โครงสร้าง	เวลา (ชั่วโมง)	เนื้อหา	จุดประสงค์	กิจกรรม	เครื่องมือ
โครงการฝึกอบรม วันที่ 1					
	1.00	ทดสอบก่อนการฝึกอบรม (Pre-test)		แบบทดสอบความรู้และเจตคติ	
มอดูลที่ 1	5.00	1. มหันตภัยยาเสพติด	1. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้	1. บรรยายและ	1. แบบทดสอบ
ความรู้		2. ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย	ความเข้าใจมหันตภัยของยาเสพติด	เรียนรู้จากการ	2. ใบงาน
ความสามารถ		ด้านยาเสพติดสำหรับเด็กและเยาวชน	2. เพื่อให้เด็กและเยาวชน มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องกฎหมาย	เล่าเรื่องจริงคนจริงชีวิตจริง	ครอบครัวของฉัน
		3. วิถีเอกลักษณ์ไทย	3. เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิด	2. กิจกรรมตา	3. แบบสังเกต
		4. การสร้างภูมิคุ้มกัน	ความตระหนักในความเป็นไทย	สับปะรด	พฤติกรรม
		และสัมพันธ์ภาพในครอบครัว	4. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมี	3. กิจกรรม	
		5. สุขภาวะสำหรับผู้นำ	ภูมิคุ้มกันเกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีและ	อุ้นไอรัก	
			ความผูกพันในครอบครัว	4. กิจกรรม	
			5. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้	ยึดหยุ่น	
			ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องสุขภาวะ	5. สรุปกิจกรรม	
			สำหรับผู้นำและสามารถดูแลสุขภาวะ		
			ตนเองให้ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข		

ตารางที่ 5 (ต่อ)

โครงสร้าง	เวลา (ชั่วโมง)	เนื้อหา	จุดประสงค์	กิจกรรม	เครื่องมือ
โครงการฝึกอบรม วันที่ 2					
มอดูลที่ 2 ทักษะจำเป็น ของผู้นำ	3.00	1. ความคิดสร้างสรรค์ สำหรับผู้นำ 2. ทักษะประชาธิปไตย 3. ผู้นำกับความสามารถ ในการสื่อสาร 4. การเพิ่มพลังความ เชื่อมั่นในตนเอง	1. เพื่อให้เด็กและเยาวชนพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์สำหรับผู้นำ 2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมี ความรู้ ความเข้าใจถึงบทบาท ประชาธิปไตยที่ดี 3. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมี ทักษะผู้นำในการพูดโน้มน้าวใจ ทักษะการปฏิเสธ ทักษะการรับรู้ ข่าวสารและการรู้เท่าทันสื่อความมี วิจารณ์ญาณ 4. เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เพิ่ม พลังความเชื่อมั่นในตนเอง	1. บรรยายและ อภิปรายแสดง ความคิดเห็น 2. บทบาท สมมติกิจกรรม เด็กสร้าง 3. กิจกรรมเชื่อ ฉันสิ 4. สรุปอภิปราย ซักถาม	1. แบบทดสอบ 2. แบบประเมิน กลุ่ม 3. แบบสังเกต พฤติกรรม
มอดูลที่ 3 การสร้าง คุณธรรม จริยธรรม จิต อาสา พัฒนา ผู้นำ	3.00	1. ผู้นำกับคุณธรรม จริยธรรมตามหลัก ศาสน ธรรม 2. สร้างสังคมแห่งความสุข ด้านจิตอาสา 3. ความเป็นพลเมือง	1. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้นำกับ คุณธรรม 2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิด ความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของ จิตอาสา 3. เพื่อให้เด็กและเยาวชนเข้าใจถึง บทบาทหน้าที่พลเมืองที่มีจิตอาสา	1. บรรยาย 2. กิจกรรม นักสืบ 3. ชมวีดิทัศน์ กิจกรรมมูลนิธิ พุทธธื้อจี้ 4. สรุป อภิปรายซักถาม	1. แบบวัดเจตคติ 2. แบบสังเกต พฤติกรรม 3. แบบประเมิน ผลงานกลุ่ม
โครงการฝึกอบรม วันที่ 3					
มอดูลที่ 4 การนำไปใช้ และการ ขยายผล	5.00	วิธีการนำไปใช้และการ ขยายผล - ความรู้ความสามารถ - ทักษะความจำเป็นของ ผู้นำ - การสร้างคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสาของ ผู้นำ ไปใช้และขยายผล	1. เพื่อให้ผู้นำเด็กและผู้ เยาวชน สามารถนำทักษะความรู้ ความสามารถ ทักษะความจำเป็น สำหรับผู้นำและการสร้างคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสาของผู้นำ ไปสู่ การปฏิบัติและการขยายผลให้กับ เพื่อนนักเรียนในโรงเรียน ให้มี ความรู้ ความเข้าใจจากหันตภัย ของยาเสพติด และแนวทางในการ ป้องกันยาเสพติด	1. ทบทวน ความรู้ 2. กิจกรรมแลกเปลี่ยน ความเห็น ระดม สมอง เพื่อนำไป สู่การขยายผล 3. กิจกรรม รายงานผล	1. แบบสังเกต พฤติกรรม 2. แบบประเมิน ผลงานกลุ่ม
	0.45	ทดสอบหลังฝึกอบรม (Post – test)		แบบทดสอบความรู้ และแบบทดสอบเจตคติ	
	0.15	ประเมินผลโครงการ		แบบประเมินความเหมาะสม ของหลักสูตร	

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด มีเนื้อหาทั้งหมด 10 องค์กรประกอบ 4 โมดูล ได้แก่ โมดูลที่ 1 ความรู้ความสามารถ โมดูลที่ 2 ทักษะจำเป็นของผู้นำ โมดูลที่ 3 การสร้างคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสาพัฒนาผู้นำ และโมดูลที่ 4 การนำไปใช้และการขยายผล ซึ่งเนื้อหาทั้ง 4 โมดูลนั้น สอดคล้องกับนโยบายของชาติที่ต้องการให้เด็กและเยาวชนได้รับการส่งเสริม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 (คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ 2554 : 29) คือ ให้เด็กและเยาวชนมีความผูกพันต่อครอบครัว ภูมิใจในความเป็นไทย มีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัย รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นรวมทั้งกฎเกณฑ์ และกติกาในสังคม ให้มีสุขภาพและพละทานมัธยมบูรณ์แข็งแรง รู้จักป้องกันตนเองจากโรค และสิ่งเสพติด ไร้โทษ และสอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2550: 16) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กและเยาวชนควรได้รับการฝึกทักษะในด้านการสังเกตและเข้าใจผู้อื่น การที่ผู้นำมองผู้อื่นในด้านบวก มองทุกคนมีคุณค่า และมีศักยภาพ โดยสอดแทรกมุมมองดังกล่าวผ่านการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ฝึกทักษะนิสัยการเรียนรู้ ผู้นำควรมีฐานความคิดที่ดี และรอบคอบมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่เป็นความรู้รอบตัวได้เป็นอย่างดีที่ถูกต้อง ดังนั้นหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด จึงเป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน ในการนำไปใช้ในการฝึกอบรมให้เด็กและเยาวชนที่จะเป็นผู้นำ และป้องกันการกระทำความผิดให้กับเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยง

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตร

2.1 ด้านความรู้ การทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและ ครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด พบว่าคะแนนหลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจ ถึงนัยสำคัญของยาเสพติด และเรื่องกฎหมาย มีความตระหนักในความเป็นไทย และด้านอื่นๆ ตามกรอบของทักษะภาวะผู้นำ 10 องค์กรประกอบ 4 โมดูล สอดคล้องกับการศึกษาของ ไพศาล จันทรภักดี (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้กระบวนการ การหลักสูตร พบว่านักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรมในด้านความรู้ การประเมินผลหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน ทั้งนี้ในการทดลองใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการฝึกอบรมหลากหลาย อาทิ การบรรยายประกอบสื่อเทคโนโลยี การอภิปราย (Discussion) การระดมสมอง (Brain Storm) การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) กรณีศึกษา (Case Study) เกม (Game) แบบฝึกหัดรายบุคคล (Individual Study) ซึ่งสอดคล้องกับ เทคนิคที่ใช้ในการฝึกอบรมของ ชูชัย สมธิไกร (2540: 171-193) ที่กล่าวว่าการใช้เทคนิคการฝึกอบรมเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลทำให้เด็กและเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจที่สูงขึ้น

2.2 ด้านเจตคติ ในการทดลองใช้หลักสูตรนั้น ได้ใช้แบบวัดเจตคติซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักศาสนาธรรม 2) ด้านจิตอาสาเพื่อป้องกันยาเสพติด และ 3) ด้านความเป็นพลเมือง ทั้งนี้ หลังจากการฝึกอบรมพบว่าเด็กและเยาวชนมีเจตคติสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ทั้งในภาพรวมและเจตคติรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชน ของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด สามารถเปลี่ยนแปลงเจตคติภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนได้ สอด คล้องกับการศึกษาของ Benson & Saito (2001) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การดำเนินการโปรแกรมการพัฒนาภาวะผู้นำเยาวชน พบว่ากิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเยาวชนมีผลในเชิงบวก ในประเด็นการพัฒนาบุคคลและการพัฒนาสังคมให้อยู่ร่วมกัน การมีเหตุผลทางจริยธรรม การเคารพตนเองมีเท่าที่ต่อการให้บริการชุมชนและการมีส่วนร่วมของชุมชน การควบคุมตนเอง การควบคุมอารมณ์ การพัฒนาบุคลิกภาพ สร้างแรงจูงใจไม่ล้มเหลว การแก้ปัญหาทักษะ การติดต่อระหว่างบุคคล การยอมรับสังคมและการสื่อสารในครอบครัว ความไว้วางใจในพ่อแม่ อีกทั้งการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตในแบบภาวะผู้นำการพูดในที่สาธารณะ การตัดสินใจ ความเป็นอิสระในความคิดการกระทำ ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

ความสำเร็จในการปฏิบัติทางวิชาการชีวิตปลอดภัย และสอดคล้องกับ การศึกษาของ Karen Strobel and Ingrid Nelson (2007) ได้ทำการวิจัยเรื่อง A Model for Fostering Youth Leadership : The Youth Engaged in Leadership and Learning Program (YELL) ที่มุ่งสร้างทักษะ 3 ทักษะ คือ การสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ และการคิดเชิงบวกกับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า YELL Program ให้โอกาสในการสร้างภาวะผู้นำของเยาวชนในการสร้างความคิด สร้างคุณค่า และสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน สังคมอย่างแท้จริง

2.3 ด้านความเหมาะสม การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัวเพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด ได้แบ่งการประเมินความเหมาะสมออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านความพึงพอใจในกิจกรรม 2) ด้านความพึงพอใจในวิทยากร 3) ด้านความพึงพอใจในการบริการและสถานที่ 3) ด้านความพึงพอใจประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ทั้งนี้ด้านความเหมาะสมในภาพรวม และความเหมาะสมรายข้อนั้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก โดยในด้านความพึงพอใจในวิทยากร แสดงให้เห็นถึงการคัดเลือกวิทยากรที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่ให้กับการฝึกอบรม จะส่งผลให้หลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัวเพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด มีคุณภาพตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Martnek, Tom;& Hellison, Don. (2009) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Youth Leadership in Sport and Physical Education โดยการนำ TPSR Model ที่มีวิทยากรที่มีชื่อเสียงในการพัฒนาภาวะผู้นำด้านเยาวชน ได้พบว่า TPSR Model นี้ สามารถช่วยพัฒนากิจกรรมทางด้านความสามารถ การเรียนรู้ชีวิต ทักษะและคุณค่าของชีวิตได้เป็นอย่างดี

3. ผลการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัวเพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด ศรัณยา แสงหิรัญ (2553: 146-147) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการฝึกอบรมในภาพรวมทั้งหมด ไม่ว่าจะในด้านเนื้อหา สารวิชา ด้านความรู้ ด้านการอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อต้องการทราบสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการฝึกอบรม ต้องการทราบประสิทธิภาพของฝึกอบรมและนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ดังนั้นในการปรับปรุงหลักสูตร ผู้วิจัยได้ขยายระยะเวลาในการปรับปรุงหลักสูตรจากจำนวน 2 วัน เป็น 3 วัน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมหลักสูตรมีระยะเวลาที่เหมาะสมต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนที่รับการฝึกอบรม อีกทั้งในการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า พฤติกรรมด้านการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมยังน้อยอยู่ ในการปรับปรุงหลักสูตรจึงขยายระยะเวลาในการทำกิจกรรมเพื่อเน้นพฤติกรรมด้านการมีส่วนร่วมให้มากขึ้น ดังนั้นในการปรับปรุงหลักสูตรเป็นการปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องเพื่อให้หลักสูตรพร้อมต่อการใช้งาน และเป็นต้นแบบของหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัวเพื่อการป้องกันการติดยาเสพติดต่อไป สอดคล้องกับ Walker (2003 : 73-88) ได้กล่าวว่า ผลที่ได้รับจากการประเมินการฝึกอบรม สามารถนำมาเป็นข้อมูลย้อนกลับ และทำการปรับปรุงแก้ไขให้หลักสูตรฝึกอบรมดียิ่งขึ้นไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2558). *จำนวนและร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ ป.พ.ศ.2558*. กรุงเทพฯ: กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. (2545). *การวิจัยเพื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: กรมฯ
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). *การศึกษาวินัยบทความออนไลน์ เรื่อง ยุควิกฤตเด็กและเยาวชนขาดภาวะผู้นำ*. สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2560, [www. Kriengsak.com/node/49](http://www.Kriengsak.com/node/49).
- คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. (2554). *ผลการดำเนินงานคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ระหว่าง พ.ศ.2551-2554*. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ.
- ชูชัย สมितिไกร. (2540). *การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนภัทร มีน; วัชรยา ธรรมกิตติภาพ; และ สุนทรา โตบัว. (2561). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยธนบุรี*. 12(27): 24-36.

- ไพศาล จันทร์ภักดี. (2548). *การพัฒนาภาวะผู้นำเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้กระบวนการหลักสูตร*. ปรัชญาดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ลัดดาวัลย์ ศรีนิมิตรแก้ว. (2557). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ภาวะผู้นำสำหรับคณะกรรมการสโมสรนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์*. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ. 6(2): 88-99.
- วาโร เฟิงส์สวัสดิ์. (2557). *การวิจัยเชิงทดลองทางการศึกษา*. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 6(11): 181-191.
- ศรัณยา แสงหิรัญ. (2553). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เพื่อให้มีคุณลักษณะสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้*. ปรัชญาดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิทย์ สลามเต๊ะ. (2560). *การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมภาวะผู้นำเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัว เพื่อการป้องกันการติดยาเสพติด*. ปรัชญาดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- Benson, P.L. & Satio, R.N. (2001). *The Scientific foundations of youth development*. In P.L. Benson and K.J. Pittman (Eds.), *Realities and Challenges* : 135 – 154. Norwell, Massachusetts: Kluwer Academic.
- Karen Strobel and Ingrid Nelson. (2007). *A Model for Fostering Youth Leadership : The Youth Engaged in Leadership and Learning Program (YELL)*. John. W. Gardner Center for youth and Their Communities.
- Martnek, Tom;& Hellison, Don. (2009). *Youth Leadership in Sport and Physical Education Springer International Publisher AG*.
- Walker, D.F. (2003). *Curriculum as a shaping force : towards a principled approach in curriculum theory and practice*. New York: NOVA Science.

Translated Thai References

- Chareonwongsak Kriengsak. (2007). *Education News: lack of leadership skills in children and youth*. (in Thai). Retrieved December 30, 2017, from www.kriengsak.com/node/49.
- Department of Curriculum and Instruction Development. (2002). *Research for the development of basic education curriculum*. Bangkok: Department of Curriculum and Instruction Development, Ministry of Education. (in Thai)
- Department of Juvenile Observation and Protection. (2015). *Number and Percentage of Juvenile Cases Handled by All Juvenile Observation and Protection Centres in 2015*. Bangkok: Department of Juvenile Observation and Protection. (in Thai)
- Jhantharaphakdee, Phaisan. (2005). *Development of Youth Leadership Development for Senior High School Student in High Schools Under The Office of the Basic Education Commission the Ministry of Education through Curriculum Development*. (Doctor of Philosophy Thesis, Naresuan University). (in Thai).
- Meena Thanapat, Thammakittipob Varataya, Tobua Suntara. (2018). *An evaluation of the bachelor of education program in educational technology and communications curriculum (revised 2012), Rajamangala University of Technology Thanyaburi*. *Journal of Thonburi University*. 12(27): 24-36. (in Thai)

- National Child and Youth Development Promotion Committee. (2011). National Child and Youth Development Promotion Performances. Bangkok : the Office of Promotion and Protection of Children, Youth, Disabilities, the Elderly, and Vulnerable Groups. (in Thai).
- Phengsawad, Waro. (2014). The experimental research in education. *Sakon Nakhon Rajaphat University Journal*. 6(11): 181-191. (in Thai).
- Salamteh, Suwit. (2017). *The development of juvenile leadership training curriculum of the juvenile and family court for children and youth to prevent drug addiction*. (Doctor of Philosophy Thesis, Saint John's University). (in Thai)
- Seanghirund, S. (2010). The development of teacher training curriculum of the vocational schools to have the characteristics of learning organization. (Doctor of Philosophy Thesis, Srinakharinwirot University). (in Thai)
- Smithikrai, Chuchai. (1997). *Personnel training in organizations*. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Srinimitkeaw, Laddawan. (2012). Curriculum Training Development to Raise Leadership Character for Students' Club Committee Faculty of Home Economics Technology. *Rajamangala University of Technology Krungthep Research Journal*. 6(2): 88-99. (in Thai)